

«БЕКІТЕМІН»
«Солтүстік Қазақстан облысы әкімдігінің
денсаулық сақтау басқармасы» КММ
«Шал ақын ауданының аудандық ауруханасы»

директорының м.а.
Н.Е.Абуов
2023 жылғы 18 шілде

«СҚО әкімдігінің денсаулық сақтау басқармасы» КММ
«Шал ақын ауданының аудандық ауруханасы» ШЖҚ КМК
сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясат

1. Жалпы ережелер

1.1 «СҚО әкімдігінің денсаулық сақтау басқармасы» КММ «Шал ақын ауданының аудандық ауруханасы» ШЖҚ КМК осы сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаты (бұдан әрі – саясат) Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына және «Шал ақын ауданының аудандық ауруханасы» ШЖҚ КМК (бұдан әрі – кәсіпорын) ішкі құжаттарына сәйкес әзірленді.

1.2 Осы Саясат мыналарды белгілейді:

- 1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсаттар мен міндеттер;
- 2) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары;
- 3) Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптары және оны орындау жөніндегі міндеттемелер;
- 4) Сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс-қимыл жөніндегі шаралар кешені;
- 5) осы саясатты сақтау үшін жауапкершілік.

1.3 Осы саясаттың негізгі мақсаты сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау, зерделеу, шектеу және жою жөніндегі шаралар жүйесін әзірлеу және енгізу, кәсіпорында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, кәсіпорынның, оның қызметкерлерінің жоғары мінез-құлық стандарттарына бейілділігі, іскерлік беделін нығайту және кәсіпорынға деген сенімді арттыру болып табылады.

Қолдану саласы

2.1 Бұл Саясат кәсіпорынның барлық қызметкерлерімен танысу және оларды мүлтіксіз сақтау үшін міндетті болып табылады.

2.2. Бұл саясатта келесі терминдер мен анықтамалар қолданылады:

1) Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасы- «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» Қазақстан Республикасының 2015 жылғы 18 қарашадағы № 410-V ҚРЗ Заңы және сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері жөніндегі өзге де нормативтік құқықтық актілер;

2) **мүдделер қақтығысы** - лауазымды адамдардың жеке мүдделері мен олардың лауазымдық өкілеттіктері арасындағы қайшылық, бұл ретте аталған адамдардың жеке мүдделері олардың өз лауазымдық өкілеттіктерін тиісінше орындамауына әкеп соғуы мүмкін;

3) **сыбайлас жемқорлық** – кәсіпорын лауазымды адамдарының жеке өзі немесе делдалдар арқылы мүліктік (мүліктік емес) игіліктер мен артықшылықтарды өздері не үшінші тұлғалар үшін алу немесе алу мақсатында өздерінің лауазымдық (қызметтік) өкілеттіктерін және олармен байланысты мүмкіндіктерді заңсыз пайдалануы, сол сияқты осы тұлғаларға игіліктер мен артықшылықтар беру арқылы пара беру;

4) **сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық** - заңда әкімшілік немесе қылмыстық жауаптылық белгіленген, сыбайлас жемқорлық белгілері бар құқыққа қарсы кінәлі іс-әрекет (әрекет немесе әрекетсіздік);

5) **сыбайлас жемқорлық тәуекелі** – сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайлардың туындау мүмкіндігі;

6) **сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл** - кәсіпорынның өз өкілеттіктері шегінде сыбайлас жемқорлықтың алдын алу, оның ішінде кәсіпорында сыбайлас жемқорлыққа қарсы мәдениетті қалыптастыру, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және жою, сондай - ақ сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды анықтау, жолын кесу, ашу және тергеу және олардың салдарын жою жөніндегі қызметі;

7) **сыбайлас жемқорлықтың алдын алу** – кәсіпорынның сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды зерделеу, анықтау, шектеу және жою жөніндегі қызметі;

8) **қызметкерлер** - кәсіпорынмен еңбек қатынастарында тұрған жеке тұлғалар;

9) **лауазымды адамдар** - Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға теңестірілген кәсіпорынның қызметкерлері.

2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл саласындағы мақсат пен міндеттер

3.1 Кәсіпорындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың мақсаты атқаратын лауазымына қарамастан қызметкерлерді сыбайлас жемқорлық қызметіне тарту тәуекелін барынша азайту болып табылады.

3.2. Мақсатқа жету үшін осы саясат мынадай міндеттерді шешуді көздейді:

1) қызметкерлердің кез келген сыбайлас жемқорлық көріністеріне нөлдік төзімділікті түсінуін қалыптастыру;

2) лауазымды адамдар мен қызметкерлерге қолданылуы мүмкін Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының негізгі талаптарын қорыту және түсіндіру;

3) қызметкерлердің Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының, осы саясаттың қағидаттары мен талаптарын білу және сақтау, сондай - ақ сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оны болғызбау жөніндегі рәсімдерді жүзеге асыру міндетін белгілеу;

4) сыбайлас жемқорлықтың алдын алуға және оған қарсы іс - қимылға, сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтардың салдарын барынша азайтуға және (немесе) жоюға бағытталған сыбайлас жемқорлыққа қарсы шараларды әзірлеу және енгізу.

2. Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимылдың негізгі қағидаттары

4.1 Кәсіпорындағы сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс - қимылдың негізгі қағидаттары:

1) сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік, қызметкерлер өз қызметін жүзеге асыру кезінде сыбайлас жемқорлықты кез келген нысанда және көріністе толық қабылдамау қағидатын ұстанады;

2) қызметкерлердің тартылуы-кәсіпорын өз қызметкерлерін Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының ережелері туралы хабардар етеді және олардың сыбайлас жемқорлыққа қарсы стандарттар мен рәсімдерді қалыптастыруға және іске асыруға белсенді қатысуын күптайды;

3) жазаның бұлтартпастығы - кәсіпорын өзінің лауазымдық міндеттерін атқару кезінде сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаған жағдайда атқаратын лауазымына, жұмыс өтіліне және өзге де жағдайларға қарамастан қызметкерлерді жазалаудың бұлтартпастығы туралы мәлімдейді;

4) өзара іс – қимыл және үйлестіру - кәсіпорын сыбайлас жемқорлыққа қарсы қызмет саласындағы мемлекеттік органдармен өзара іс-қимылды және ынтымақтастықты, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл процесінде іс-қимылдарды үйлестіруді қамтамасыз етеді.

2. Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптары және оны орындау жөніндегі міндеттемелер

5.1. Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасына сәйкес кәсіпорын, оның қызметкерлері сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманың нормасын, сондай-ақ осы саясаттың қағидаттары мен талаптарын сақтауға міндетті.

Осы саясатты іске асыру кезінде кәсіпорын оның қызметкерлеріне тікелей немесе жанама түрде, жеке өзі немесе үшінші тұлғалар арқылы сыбайлас жемқорлық әрекеттеріне қатысуға тыйым салынатындығына, сондай - ақ:

- пара беруді ұсыну, уәде беру немесе жүзеге асыру, яғни кез - келген адамды өзінің лауазымдық міндеттерін орынсыз орындауға ынталандыру ниетімен кез-келген қаржылық немесе басқа пайда/артықшылық беру немесе уәде беру;

- пара алуды талап ету, келісу немесе қабылдау, яғни кез - келген қаржылық немесе басқа пайда/артықшылықты алуға келісу немесе келісу, кез-келген адамды өзінің лауазымдық міндеттерін орынсыз орындауға шақыру ниетімен;

- қолданыстағы заңнамада көзделгендерді қоспағанда, төлемдерді ұсыну, уәде ету немесе жүзеге асыру, мемлекеттік функцияларды орындауға уәкілеттік берілген адамдарға, сондай - ақ белгіленген рәсімдерді жеделдету немесе оңайлату үшін оларға теңестірілген адамдарға сыйлықтар ұсыну;

- белгіленген процедураларды жеделдету немесе жеңілдету үшін төлемдер қолданылуы мүмкін деген күдік туындаған кезде үшінші тұлғаларға төлемдер ұсыну, уәде беру немесе жүзеге асыру;

- жеке пайда табу үшін кәсіпорынға (оның ішінде уақытша негізде) жұмысқа орналасуды ұсыну, уәде беру немесе ұсыну;

- үшінші тұлғалардан асыра немесе жалған төлемдерді қабылдауға немесе қабылдауға ықпал ету;

- Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының талаптарына және кәсіпорынның ішкі құжаттарына қайшы келетін сыйлықтар немесе қонақжайлылық белгілерін беру немесе алу.

5.2 Лауазымды тұлғалар өздерінің кәсіби қызметінде келесі мінез-құлқ нормаларын қатаң сақтауы керек:

- Қазақстан Республикасының Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнамасының және осы саясаттың талаптарын орындау;

- іскерлік қатынастарда адал және әдепті болу, лауазымдық міндеттерді жүргізудің кез келген жосықсыз тәсілдерінен аулақ болу;

- кәсіпорынның беделін түсіретін әрекеттерді жасауға жол бермеу;

- кәсіпорынның қызметтік жағдайы мен құпия ақпаратын, материалдық және материалдық емес активтерін жеке мақсатта пайдаланбау;

- заңсыз әрекеттерге немесе олардың заңдылығы мен әдептілігіне күдік тудыруы мүмкін әрекеттерге жол бермеу;

- әріптестерінен сыбайлас жемқорлыққа қарсы жоғары құқықтық мәдениетті сақтауды қолдау және талап ету;

- кәсіпкерлік қызметті және (немесе) табыс табумен байланысты өзге де қызметті жүзеге асыру барысында біреуге жәрдем көрсетуден бас тарту;

- басқа қызметкерлерді сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға көндірмеу және мұндай әрекеттерді көтермелемеу;

- мүдделер қақтығысы болған кезде лауазымдық міндеттерді жүзеге асырмау.

5.3 Қызметкерлер міндетті:

- кәсіпорынның мүддесі үшін немесе оның атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасаудан және (немесе) жасауға қатысудан бас тарту;

- басқалардың мүддесі үшін немесе кәсіпорын атынан сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылық жасауға немесе оған қатысуға дайын екендігі түсіндірілуі мүмкін мінез-құлықтан аулақ болу;

- қызметкердің мүдделер қақтығысының туындау мүмкіндігі немесе туындауы туралы тікелей басшыға хабарлау. Егер олардың іс-әрекеттерінің дұрыстығына немесе кез-келген басқа мінез-құлық нормаларына күмән туындаса, қызметкерлер жоғары басшылыққа жүгіне алады.

3. Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін сәйкестендіру және бағалау

6.1 Кәсіпорын жыл сайын сыбайлас жемқорлық тәуекелдеріне бағалау жүргізеді, сондай-ақ ішкі құжаттарға сәйкес оларды барынша азайту жөніндегі шараларды әзірлейді.

6.2 Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалаудың мақсаты сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтамау тәуекелдеріне ұшыраған және қызметкерлердің жеке пайда алу мақсатында да, кәсіпорынның пайдасын алу мақсатында да сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасау ықтималдығы жоғары Кәсіпорын қызметінің түрлерін анықтау болып табылады.

6.3 Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін бағалау сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг және сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау негізінде жүргізіледі.

6.4 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг – кәсіпорынның Сыбайлас жемқорлыққа қарсы саясаттың тиімділігіне, сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс - қимыл саласындағы құқық қолдану практикасының жай-күйіне, сондай-ақ сыбайлас жемқорлық деңгейін қабылдау мен бағалауға қатысты ақпаратты жинау, өңдеу, қорыту, талдау және бағалау жөніндегі қызметі.

6.5 Сыбайлас жемқорлыққа қарсы мониторинг:

1) сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша құрылымдық бөлімшелердің қызметін зерделеу;

2) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл мәселелері бойынша бұқаралық ақпарат құралдарындағы жарияланымдарды және жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін зерделеу.

6.6 Сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін ішкі талдау (бұдан әрі – талдау) деп сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін себептер мен жағдайларды анықтау және зерделеу жөніндегі қызмет түсініледі.

6.7 Тапдау объектісі құрылымдық бөлімшелердің қызметі болып табылады және келесі бағыттар бойынша жүзеге асырылады:

1) құрылымдық бөлімшенің қызметіне қатысты ішкі құжаттарда сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау;

2) құрылымдық бөлімшенің ұйымдастырушылық-басқарушылық қызметінде сыбайлас жемқорлық тәуекелдерін анықтау.

6.8. Құрылымдық бөлімшенің қызметіне қатысты ішкі құжаттарда сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасауға ықпал ететін дискрециялық өкілеттіктер мен нормалар айқындалады.

6.9. Құрылымдық бөлімшенің ұйымдастырушылық - басқарушылық қызметімен мәселелер көтеріледі:

- персоналды басқару, оның ішінде кадрлардың ауысуы;
- мүдделер қақтығысын реттеу;
- құрылымдық бөлімшенің функцияларын іске асыру;
- құрылымдық бөлімшенің ұйымдастырушылық - басқарушылық қызметінен туындайтын өзге де мәселелер.

3. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтарды қызметтік тергеу

7.1. Сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар туралы барлық хабарлар бойынша кәсіпорын тиісті құрылымдық бөлімшелердің қатысуымен ақылға қонымды мерзімде тексеру немесе қызметтік тергеу жүргізеді.

7.2. Егер қызметтік тергеп - тексеру нәтижелері бойынша сыбайлас жемқорлық фактісі анықталған жағдайда, еңбек қатынастарын бұзуға және материалдарды тиісті уәкілетті мемлекеттік органдарға беруге дейін сыбайлас жемқорлықтың кез келген көріністеріне нөлдік төзімділік қағидатын негізге ала отырып, түзету шараларын қабылдау тергеп - тексерудің аяқталуы болып есептеледі.

4. Өзара ынтымақтастық

Кәсіпорын уәкілетті мемлекеттік органдармен және ұйымдармен, сондай-ақ сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс - қимыл саласындағы үшінші тұлғалармен мақсаттар үшін өзара іс - қимыл қағидаты негізінде ынтымақтасады:

1) Сыбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтар жасалған жағдайлар туралы хабардар ету;

2) Сыбайлас жемқорлық белгілері бар бұзушылықтарға тергеп - тексеру жүргізу кезінде жәрдемдесу;

3) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнаманы сақтау мәселелері бойынша қызметке тексеру жүргізу және сыбайлас жемқорлықтың алдын алу және оған қарсы іс - қимыл жөніндегі бірлескен іс-шараларды әзірлеу кезінде үйлестіру;

4) Сыбайлас жемқорлыққа қарсы заңнама мәселелеріне байланысты уәкілетті мемлекеттік органдар мен ұйымдардың сұрау салулары бойынша түсініктемелер беру/кеңестерге (кездесулерге) қатысу.

4. Жауапкершілік

9.1 Кәсіпорын қызметкерлері сыбайлас жемқорлық құқық бұзушылықтар жасағаны үшін Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген жауаптылыққа тартылады.

9.2 Осы Саясат талаптарының орындалуына кәсіпорынның лауазымды тұлғалары, қызметкерлері өз құзыреті шегінде жауапты болады.